

Idrætten i Thisted

AF MARIUS JØRGENSEN

Alle mennesker har en stærk trang til at bruge de kræfter, som naturen har nedlagt i kroppen. Hos børn er trangen særlig stærk og får udløsning i leg. Ældre mennesker nøjes som regel med adstadig motion og forfalder ofte til lediggang og fedme.

Men ungdommen dyrker idræt i stort tal. Dansk Idrætsforbund havde 1973 næsten en million aktive medlemmer. Lægger man hertil de Danske Skytte- og Gymnastikforeningers medlemstal, når man op på omkring halvanden million. Idrætten er blevet en folkebevægelse.

Thisted er pænt med. Det begyndte med skydning. I 1862 stiftedes Thisted Skytteforening med selveste amtmand Rosenkrantz som formand. Han mindes endnu med en gade opkaldt efter ham. Der var endnu en skytteforening i Thisted, Det Broderlige Skyttelav, der nærmest havde selskabelige formål.

Til at begynde med var skytteforeningens formål vel nærmest at styrke forsvarsviljen hos Danmarks ungdom, men efterhånden trængte konkurrencemomentet frem, og der afholdtes store skyttestævner med folkefester.

Thisted by og amt havde dygtige skytter. En af dem, dyrlæge Thomsen, blev endda verdensmester i knælende skydning ved et stævne i Viborg 1914.

Det er naturligvis kun uegenligt, at skydning kan kaldes idræt. Derfor blev skydningen de fleste steder på landet drevet sammen med gymnastik.

Thisted by støttede skytterne med anlægget af moderne smukt beliggende skydebaner ved Kronborg i 1948. Der øves også sportsskydning i roklubbens gamle hus på Dragsbækvej.

*Thisted Idrætsklubs sejrende mesterhold i atletik.
Århus 7. juni 1925.*

Der har været dyrket gymnastik og fodbold i Thisted så langt tilbage som i slutningen af forrige århundrede, men der kom først form over det, da Thisted Idrætsklub blev stiftet i 1904 med gymnastik om vinteren samt fodbold og cricket om sommeren.

Cricket døde snart ud, mærkeligt nok, eftersom nabobyen Nykøbing var og stadig er en af Danmarks bedste cricketbyer.

Gymnastikken var til at begynde med redskabsgymnastik, og klubben fik efterhånden et virkeligt godt hold af idrætsgymnaster, men de stadig voksende krav til dygtighed og dermed følgende anstrengende træning samt mangelen på uddannede lærere i redskabsgymnastik har bevirket, at denne smukke form for gymnastik næsten er forsvunden i klubben.

Motionsgymnastikken derimod blomstrer. Der er en mængde af pige-, drenge-, dame- og herrehold.

Tilskuerinteressen er desværre aftaget stærkt. I tidligere dage var opvisningerne samt konkurrencerne med Nykøbing og Skive virkelige publikumsbegivenheder.

*

Fodbold er i Thisted som overalt i landet den populære idrætsgren med et utal af puslinge-, drenge-, junior-, ynglinge- og seniorhold. I det sidste par år har man endogså forsøgt sig med damehold.

Indtil 1919 trillede man med bolden på banen ved grusgraven i Dragsbæk. Den var forfærdelig, og glæden var stor, da man kunne flytte op på Vestre Dyrskueplads på et hjemme lavet stadion. Forholdene var bestemt heller ikke gode her, men begejstringen overvandt alle hindringer, og der blev efterhånden spillet udmærket fodbold på den temmelig lille bane, der var alle besøgende klubbers skræk. Det gik endda så godt, at man turde invitere et så fremragende engelsk amatørhold som The London Caledonians i juni 1935 og spille et par udmærkede kampe med dem.

Ellers var det særlig Skive, der leverede os de store publikumskampe med op til 2000 tilskuere. Det gav mange penge til klubben. Det store mål var at komme i mesterrækken, hvad der endelig lykkedes i 1943 efter mange års forgæves forsøg med "lige ved". Året efter vandt holdet den jyske mesterrække, men det glippede i Odense i kampen om oprykningen til den fornemste top i dansk fodbold, divisionsrækkerne.

Thisted Idrætsklubs sejrende gymnastikhold 1919.

I 1937 indviede TIK det nye stadion med opvisningsfodboldbane, løbebaner og springgrave, træningsbane til fodbold samt kastegård. Byen planerede anlægget i tre etager som nødhjælpsarbejde, og TIK betalte anlægget af baner samt klubhus.

Indvielsen blev en stor folkefest med 3000 tilskuere, en trediedel af byens befolkning. Dansk Idrætsforbunds formand, general Castenschiold, holdt indvielsestalen efterfulgt af amt manden og borgmesteren.

Det smukt beliggende stadion blev snart for lille, og i årene efter krigen tog man fat på en udvidelse, der helt

forandrede anlægget, som nu blev på fire etager med opvisningsbane, løbebaner og springgrave på tredje etage, kastegård på anden etage, håndboldbaner på fjerde sal og træningsbaner på første. Dette anlæg blev helt betalt af byen, der også betaler pasning og vedligeholdelse.

Men interessen for idræt er stor. Også dette stadion er blevet for lille, og man har planer om et helt nyt og kæmpemæssigt idrætsanlæg andetsteds.

Thisted Idrætsklubs mesterrækkehold 1943.

I efteråret 1918 blev lærer Marius Jørgensen ansat ved Thisted kommunale Realskole. Han var dansk mester og havde sat rekorder i både fem- og tikamp, så han kunne lære fra sig i næsten alle atletikkens øvelser. Der var gode folk at undervise på, og de gik op i sagen med begejstring. Det var netop i foråret 1919, at man opgav den umulige plads i Dragsbæk og indrettede fodbold- og atletikbaner på Vestre Dyrskueplads. Det gamle klubhus blev båret til den nye plads af stærke idrætsfolk i skøn forening.

Atletikdyrkerne anlagde selv cindersrundbane og gravede springgrave. Iveren var stor, og det var fantastisk, så mange udmærkede emner der fandtes dengang i Thisted. Det helt store navn blev Johannes Broch, som blev dansk mester både i 100 m, 200 m og 400 m løb samt en enkelt gang i femkamp. Viggo Andersen blev dansk mester i hammerkast, og dynastiet Hansen, faderen Frederik og sønnerne Erik og Olaf, blev udmærkede kastere. En særstilling indtog Poul Bunk og Henry Søndergaard, der udmærkede sig både i atletik, gymnastik og fodbold.

Den jyske holdkamp i atletik i mesterrækken havde nordens kostbareste sølvpokal, Bylowpokalen (7 kg), som sejrstrofæ. Allerede i 1921 blev vi nr. to ved slutkampen i Århus, og i fire år i træk fra 1923-1926 blev TIK jyske mestre.

Så gik det ned ad bakke. Der var nok stadig gode atletikfolk som Aage Larsen og Peter Smith samt Frederik Borgaard, der blev dansk juniormester i 80 m løb og længdespring, men de nåede ikke mere toppen.

Vi fik dygtige pigehold under ledelse af Aage Christensen, fin sprinter og kaster. De vandt den jyske holdkamp for kvinder en enkelt gang. Else Thomsen og Betty Mikkelsen blev i årene omkring 1950 jyske mestre i højdespring og manglekamp, og Kamma Rægaard blev dansk mester i diskoskast.

Det er desværre ikke gået, som der står i visen: "For de gamle, som faldt, er der ny overalt". Nu til dags dyrkes atletikken i Thisted i alt væsentlig kun i skolerne, specielt i gymnasiet.

Under og efter krigen blev der på initiativ af Holger Hebsgaard afholdt idrætsuger med meget stor publikumstilslutning. I en sådan idrætsuge i 1943 løb Aksel Pedersen, nu kommandirektør i Nykøbing, 3000 m på 8 m. 28 s., hvilket var verdens bedste tid på distancen i det år. Han startede sin gloriose tid som mellemdistanceløber som medlem af TIK.

*

I 1933 indførtes håndbold som disciplin indenfor TIK. Man havde nok dyrket den i meget lille målestok sammen med gymnastik i de alt for små gymnastiksale, men nu blev den taget op som udendørs idræt.

Allerede i 1934 afholdtes der håndboldturneringer arrangeret af Thisted Amts Boldspil Union. Så længe turneringerne blot kunne afvikles udendørs, vandt spillet kun moderat tilslutning inden for klubben, men efter at vi har fået gymnasiehallen og hallerne i oplandet, har håndbold fået en meget stor fremgang, både for herre- og dameholds vedkommende.

Umiddelbart efter krigens slutning tilmeldte man sig Jydsk Håndboldforbunds turnering. I begyndelsen var resultaterne sløje, men efterhånden har man nået en pæn standard.

*

Husvant fra Arilds tid dansken plasker til søs. Det gør han også i Thisted på den dejlige bredning, ideel til al slags idræt, der har med vand at gøre.

Kaproning ved Dragsbæk i trediverne.

Thisted Roklub er lige så gammel som TIK og har altid haft en betydelig tilslutning af både herrer og damer. Der har været afholdt årlige kaproninger, ofte som kreds-kaproninger, uden at klubben rent konkurrencemæssigt har udmærket sig. Den har lagt mere vægt på motions- og langtursroning.

For fulde sejl på Thisted Bredning

Byen har altid været venlig mod rosporten og har foræret klubben det smukke rocenter i Dragsbæk som erstatning for det gamle rohus, der blev ubrugeligt ved anlægget af kystvejen.

*

Sejlsporten har naturligvis ideelle betingelser på bredningen. Et betagende

syn er det, når sejlkubbens både i almindelig træning eller under konkurrence med både udefra med alle sejl sat stryger hen over vandet under en strålende sol.

Sejlklubben har nogenlunde pladsforhold i fiskerihavnen, men med den voksende tilslutning sprænges rammerne.

*

Svømmesporten er den rene ynck. Der findes ingen svømmeklub, men byen afholder svømmekursus for ungdommen som supplement til skolernes svømmeundervisning.

Selvfølgelig har vi mange dygtige svømmere, der med idrætsmæssig træning kunne nå langt, men forskellen på den almindelige dygtige svømmer og den idrætsstrænede er meget stor. Lige før krigen havde vi Ragnhild Hveger heroppe til en opvisning. Blandt andet skulle hun svømme 200 mod et stafethold af fire raske unge mænd, dygtige svømmere, der hver skulle klare 50 m. Hun slog dem med en banelængde. Ganske vist var hun verdens dygtigste svømmepige, men alligevel.

Det kommende storbyggeri af idrætsanlæg skal jo også omfatte en svømmehal. Så får idrætssvømningen en chance, som den forhåbentlig benytter.

*

Omkring århundredskiftet blev der rent privat anlagt en tennisbane ved siden af keglebanen i Royals have, det senere Esplanaden. Der kunne man spille tennis som motion, der var ingen klub. Det blev der dannet senere, og da det var småt med pladsforholdene, flyttede man op på Vestre Dyrskueplads.

Det rent idrætsmæssige med konkurrencer har aldrig haft nogen stor plads i klubbens historie; men ledelsen har været særdeles virksom og har sammen med badmintonklubben afholdt basarer, der under krigen gav meget store overskud, således at man havde en kapital på omkring 80.000 kr. plus et rentefrit lån på 50.000 kr. fra Dansk Idrætsforbund, i alt 130.000 kr., som man kunne tilbyde byen som hjælp til opførelse af en idrætshal ved gymnasiet. Dette satte i virkeligheden fart i byggeriet, og man sikrede sig ved dette bidrag retten til at benytte hallen uden for skoletid.

Hallen var stor nok til at rumme en håndboldbane, der samtidig var streget af som tennis- og badmintonbaner.

*

Badminton blev før opførelsen af hallen spillet i skolernes gymnastiksale under dårlige forhold. Nu tog spillet et mægtigt opsving og blev i modsætning til tennis dyrket som konkurrenceidræt.

Badminton er en forholdsvis ny idræt. Den ligger måske i særlig grad for os danske. Det er i alt fald den idræt, vi klarer os bedst i internationalt set. Danmark har haft flere verdensmestre og står holdmæssigt set kun tilbage for det fjerne østen, hvor spillet er nationalsporten.

Thisted har ganske vist hverken haft verdensmestre eller danske mestre, men har dog haft spillere, der rangerede blandt de bedste i landet.

*

Cyklesporten er blandt de idrætsgrene, hvor Danmark fra gammel tid har klaret sig bedst, med adskillige verdensmesterskaber.

Også i Thisted dyrkede man denne sport med iver helt fra tiden før århundredskiftet indtil omkring 1910. Så døde interessen hen, men den er blevet vækket på ny i de sidste år, hvor man har dannet foreningen Thy Cyclering, der har arbejdet flittigt med gode resultater.

*

Brydning var engang en populær idræt i Thisted og opland, men det er nu mange år siden, at der har været foreninger på disse kanter. Der blev også drevet vægtløftning og fægtning; men det er alt sammen forsvundet.

En form for brydning er Judo, en østerlandsk idræt, der har vundet indpas i Vesten og også dyrkes i Thisted.

*

Boksning, ”den ædle selvforsvarskunst”, som den så smukt, men ikke altid med rette, kaldes, har været dyrket med stærkt vekslende tilslutning. Der har næsten altid eksisteret en bokseklub; men den har ofte ligget i dvale. I øjeblikket er der temmelig god gang i foreningen.

*

En forholdsvis ny idrætsgren i Thisted er volleyball, som har vundet betydelig tilslutning og har opnået gode resultater i turneringen for ungdomsgrupper.

*

Ny på egnen er også ridesporten og golf. Det er dyre idrætsgrene, hvis udbredelse hæmmes stærkt af de høje kontingenter og det meget kostbare materiel, som udkræves.

*

Knyttet til idrætten er også kondi- og motionsklubben ”Fodslav”, Flyveklubben, Svævefly og Modelflyveklubben samt KFUM og KFUK’s idrætsafdelinger. Lægger man dertil de mange spejderkorps og andre ungdomsafdelinger, vil man erkende, at idrætten også i Thisted har meget stor tilslutning.

(Kilde: Historisk Årbog for Thy, Mors og Vester Hanherred 1974, side 181-190).